

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Południowej Afryki w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu,

sporządzona w Warszawie dnia 10 listopada 1993 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 10 listopada 1993 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Południowej Afryki w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Południowej Afryki w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu

PREAMBUŁA

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Południowej Afryki,
pragnąc popierać i umacniać stosunki gospodarcze między obu Państwami,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Zakres podmiotowy

Niniejsza umowa dotyczy osób, które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w jednym lub w obu Umawiających się Państwach.

Artykuł 2

Podatki, których dotyczy umowa

1. Niniejsza umowa dotyczy — bez względu na sposób poboru — podatków od dochodu, które pobiera się na rzecz Umawiającego się Państwa lub

jego jednostek terytorialnych albo władz lokalnych.

2. Za podatki od dochodu uważa się wszystkie podatki, które pobiera się od całego dochodu albo od części dochodu, w tym podatki od zysku z przeniesienia tytułu własności majątku ruchomego lub nieruchomości i podatki od ogólnej kwoty wynagrodzeń wypłacanych przez przedsiębiorstwa.

3. Do aktualnie obowiązujących podatków, których dotyczy umowa, należą:

a) w Polsce:

- (i) podatek dochodowy od osób fizycznych,
- (ii) podatek dochodowy od osób prawnych i
- (iii) podatek rolny,

(zwane dalej „podatkami polskimi”);

b) w Południowej Afryce:

- (i) powszechny podatek dochodowy i
- (ii) podatek dochodowy od udziałowców nie mających miejsca zamieszkania lub siedziby w Południowej Afryce,

(zwane dalej „podatkami południowoafrykańskimi”).

4. Niniejsza umowa będzie miała także zastosowanie do wszystkich podatków takiego samego lub zasadniczo podobnego rodzaju, które po podpisaniu niniejszej umowy będą wprowadzone przez każde z Umawiających się Państw obok lub zamiast istniejących podatków. Właściwe władze Umawiających się Państw będą informowały się wzajemnie o wszelkich zasadniczych zmianach, jakie zaszły w ich ustawodawstwach podatkowych.

Artykuł 3

Ogólne definicje

1. W rozumieniu niniejszej umowy:

- a) określenie „Polska”, użyte w sensie geograficznym, oznacza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym każdy obszar poza jej morzem terytorialnym, na którym Polska może, na podstawie jej prawa wewnętrznego i zgodnie z prawem międzynarodowym, sprawować suwerenne prawa w odniesieniu do dna morskiego, jego podglebia oraz ich zasobów naturalnych;
- b) określenie „Południowa Afryka” oznacza Republikę Południowej Afryki, a użyte w sensie geograficznym obejmuje jej morze terytorialne, jak również każdy obszar poza morzem terytorialnym, który został określony lub może zostać określony w przyszłości na mocy ustawodawstwa Południowej Afryki jako obszar, nad którym Południowa Afryka może wykonywać suwerenne prawa lub jurysdykcję;
- c) określenia „Umawiające się Państwo” i „drugie Umawiające się Państwo” oznaczają, w zależności od kontekstu, Polskę lub Południową Afrykę;

d) określenie „obywatel” oznacza wszystkie osoby fizyczne posiadające obywatelstwo Umawiającego się Państwa oraz wszelkie osoby prawne, spółki osobowe, stowarzyszenia i inne jednostki utworzone na podstawie obowiązującego prawa w Umawiającym się Państwie;

e) określenie „osoba” obejmuje osobę fizyczną, spółkę oraz każde inne zrzeszenie osób traktowane jako podmiot dla celów podatkowych;

f) określenie „przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa” i „przedsiębiorstwo drugiego Umawiającego się Państwa” oznaczają odpowiednio przedsiębiorstwo prowadzone przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w jednym Umawiającym się Państwie i przedsiębiorstwo prowadzone przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie;

g) określenie „spółka” oznacza osobę prawną lub jakąkolwiek inną jednostkę, którą dla celów podatkowych traktuje się jako osobę prawną;

h) określenie „transport międzynarodowy” oznacza wszelki transport statkiem morskim lub statkiem powietrznym eksploatowanym przez przedsiębiorstwo, którego miejsce faktycznego zarządu znajduje się w Umawiającym się Państwie, z wyjątkiem przypadku, gdy statek morski lub statek powietrzny jest eksploatowany wyłącznie między miejscami położonymi w drugim Umawiającym się Państwie;

i) określenie „właściwa władza” oznacza:

- (i) w przypadku Polski — Ministra Finansów lub jego upoważnionego przedstawiciela;
- (ii) w przypadku Południowej Afryki — Komisarza Dochodów Krajowych lub jego upoważnionego przedstawiciela.

2. Przy stosowaniu niniejszej umowy przez Umawiające się Państwo, jeżeli z kontekstu nie wynika inaczej, każde określenie nie zdefiniowane w niniejszym artykule będzie miało takie znaczenie, jakie przyjmuje się według prawa tego Państwa w zakresie podatków, do których stosuje się niniejszą umowę. Znaczenie określenia wynikające z ustawodawstwa podatkowego danego Państwa będzie miało pierwszeństwo przed znaczeniem nadanym takiemu określeniu w innych dziedzinach prawa tego Państwa.

Artykuł 4

Miejsce zamieszkania lub siedziba

1. W rozumieniu niniejszej umowy:

- a) określenie „osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce” oznacza osobę, która zgodnie z ustawodawstwem Polski podlega w niej opodatkowaniu z uwagi na miejsce zamieszkania, siedzibę, miejsce zarządu albo inne kryterium o podobnym charakterze. Określenie to nie obejmuje żadnej oso-

by, która podlega opodatkowaniu w Polsce w zakresie dochodu osiągniętego tylko w Polsce,

b) określenie „osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Południowej Afryce” oznacza każdą osobę fizyczną posiadającą zwykle miejsce zamieszkania w Afryce Południowej i każdą osobę prawną, której miejsce zarządu znajduje się w Południowej Afryce.

2. Jeżeli stosownie do postanowień ustępu 1 tego artykułu osoba fizyczna ma miejsce zamieszkania w obu Umawiających się Państwach, to jej status będzie określony według następujących zasad:

a) osobę uważa się za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, w którym ma ona stałe miejsce zamieszkania;

b) jeżeli ma ona stałe miejsce zamieszkania w obu Umawiających się Państwach, to uważa się ją za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, z którym ma ona silniejsze powiązania osobiste lub gospodarcze (ośrodek interesów życiowych);

c) jeżeli nie można ustalić, w którym Umawiającym się Państwie osoba ma ośrodek interesów życiowych, albo jeżeli nie posiada ona stałego miejsca zamieszkania w żadnym z Umawiających się Państw, to uważa się ją za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, w którym zwykle przebywa;

d) jeżeli przebywa ona zwykle w obu Umawiających się Państwach lub nie przebywa zwykle w żadnym z nich, to uważa się ją za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, którego jest obywatelem;

e) jeżeli status osoby nie może być określony zgodnie z postanowieniami zawartymi pod literami od a) do d), to właściwe władze Umawiających się Państw rozstrzygną tę sprawę w drodze wzajemnego porozumienia.

3. Jeżeli stosownie do postanowień ustępu 1 tego artykułu osoba nie będąca osobą fizyczną ma siedzibę w obu Umawiających się Państwach, to uważa się ją za mającą siedzibę w tym Umawiającym się Państwie, w którym znajduje się jej miejsce faktycznego zarządu. W przypadku wątpliwości właściwe władze Umawiających się Państw rozstrzygną sprawę w drodze wzajemnego porozumienia.

Artykuł 5

Zakład

1. W rozumieniu niniejszej umowy określenie „zakład” oznacza stałą placówkę, poprzez którą całkowicie lub częściowo prowadzona jest działalność przedsiębiorstwa.

2. Określenie „zakład” obejmuje w szczególności:

a) miejsce zarządu,

b) filię,

c) biuro,

d) zakład,

e) warsztat oraz

f) kopalnię, źródło ropy naftowej lub gazu, kamieniołom albo każde inne miejsce wydobywania zasobów naturalnych.

3. Plac budowy, prace budowlane, montażowe lub instalacyjne stanowią zakład tylko wówczas, gdy trwają one dłużej niż dwanaście miesięcy, licząc od dnia rozpoczęcia faktycznych prac.

4. Bez względu na postanowienia ustępów 1, 2 i 3 tego artykułu, określenie „zakład” nie obejmuje:

a) użytkowania urządzeń wyłącznie w celu składowania, wystawiania albo wydawania dóbr lub towarów należących do przedsiębiorstwa;

b) utrzymywania zapasów dóbr lub towarów należących do przedsiębiorstwa wyłącznie w celu składowania, wystawiania lub wydawania;

c) utrzymywania zapasów dóbr lub towarów należących do przedsiębiorstwa, utrzymywanych wyłącznie w celu przerobu przez inne przedsiębiorstwo;

d) utrzymywania stałej placówki wyłącznie w celu zakupu dóbr lub towarów albo w celu gromadzenia informacji dla przedsiębiorstwa;

e) utrzymywania stałej placówki wyłącznie w celu reklamy, dostarczania informacji, prowadzenia prac badawczych lub innej podobnej działalności mającej dla przedsiębiorstwa charakter przygotowawczy lub pomocniczy;

f) utrzymywania stałej placówki wyłącznie w celu wykonywania jakiegokolwiek połączenia rodzajów działalności wymienionych pod literami od a) do e), pod warunkiem że całość działalności tej stałej placówki, wynikający z takiego połączenia, ma charakter przygotowawczy lub pomocniczy.

5. Bez względu na postanowienia ustępów 1 i 2 tego artykułu, jeżeli osoba — inna aniżeli niezależny przedstawiciel w rozumieniu ustępu 6 — działa w Umawiającym się Państwie w imieniu przedsiębiorstwa drugiego Umawiającego się Państwa i jeżeli posiada ona i zazwyczaj wykonuje w tym Państwie pełnomocnictwo do zawierania umów w Umawiającym się Państwie w imieniu przedsiębiorstwa, to uważa się, że to przedsiębiorstwo posiada zakład w pierwszym Państwie, chyba że działalność tej osoby jest ograniczona do zakupu dóbr lub towarów.

6. Nie uważa się, że przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa posiada zakład w drugim Umawiającym się Państwie tylko z tego powodu, że wykonuje ono w tym

Państwie czynności przez maklera, komisanta albo każdego innego niezależnego przedstawiciela, pod warunkiem że te osoby działają w ramach swojej zwykłej działalności.

7. Fakt, że spółka mająca siedzibę w Umawiającym się Państwie kontroluje lub jest kontrolowana przez spółkę, która ma siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie albo która prowadzi działalność w tym drugim Państwie (poprzez posiadany tam zakład albo w inny sposób), nie wystarcza, aby jakkolwiek z tych spółek uważać za zakład drugiej spółki.

8. Bez względu na to, że przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa nie utrzymuje stałej placówki w drugim Umawiającym się Państwie, uważa się, że posiada ono stałą placówkę w tym drugim Umawiającym się Państwie, jeżeli prowadzi tam działalność nadzorczą w związku z pracami budowlanymi, instalacyjnymi lub montażowymi, podejmowanymi w tym drugim Umawiającym się Państwie przez okres dłuższy niż dwanaście miesięcy.

Artykuł 6

Dochód z nieruchomości

1. Dochód uzyskiwany przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z majątku nieruchomego (w tym dochód z rolnictwa i leśnictwa) położonego w drugim Umawiającym się Państwie może być opodatkowany w tym drugim Państwie.

2. Określenie „majątek nieruchomy” w rozumieniu niniejszej umowy ma takie znaczenie, jakie przyjmuje się zgodnie z prawem Umawiającego się Państwa, w którym dany majątek jest położony. Określenie to obejmuje w każdym przypadku mienie należące do majątku nieruchomego, żywy i martwy inwentarz wykorzystywany w rolnictwie i leśnictwie, prawa, do których mają zastosowanie ogólne normy dotyczące prawa własności ziemi, budynki, użytkowanie nieruchomości i prawa do zmiennych lub stałych świadczeń z tytułu eksploatacji lub prawa do eksploatacji pokładów mineralnych, źródeł i innych zasobów naturalnych; statki morskie, barki i statki powietrzne nie stanowią majątku nieruchomego.

3. Postanowienia ustępu 1 tego artykułu stosuje się do dochodów uzyskiwanych z bezpośredniego użytkowania, dzierżawy, jak również każdego innego rodzaju użytkowania majątku nieruchomego.

4. Postanowienia ustępów 1 i 3 tego artykułu stosuje się również do dochodu z majątku nieruchomego przedsiębiorstwa oraz do dochodu z majątku nieruchomego, który służy do wykonywania wolnego zawodu.

Artykuł 7

Zyski przedsiębiorstwa

1. Zyski przedsiębiorstwa Umawiającego się Państwa podlegają opodatkowaniu tylko w tym Państwie,

chyba że przedsiębiorstwo prowadzi działalność w drugim Umawiającym się Państwie poprzez położony tam zakład. Jeżeli przedsiębiorstwo wykonuje działalność w ten sposób, zyski przedsiębiorstwa mogą być opodatkowane w drugim Państwie, jednak tylko w takiej wysokości, w jakiej mogą być przypisane temu zakładowi.

2. Z uwzględnieniem postanowień ustępu 3 tego artykułu, jeżeli przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa wykonuje działalność w drugim Umawiającym się Państwie przez położony tam zakład, to w każdym Umawiającym się Państwie należy przypisać temu zakładowi takie zyski, które mógłby on osiągnąć, gdyby wykonywał taką samą lub podobną działalność w takich samych lub podobnych warunkach jako samodzielne przedsiębiorstwo i był całkowicie niezależny w stosunkach z przedsiębiorstwem, którego jest zakładem.

3. Przy ustalaniu zysków zakładu dopuszcza się odliczenia wydatków ponoszonych dla tego zakładu włącznie z kosztami zarządzania i ogólnymi kosztami administracyjnymi, niezależnie od tego, czy powstały w tym Państwie, w którym zakład jest położony, czy gdzie indziej.

4. Jeżeli w Umawiającym się Państwie istnieje zwyczaj ustalania zysków zakładu przez podział całkowitych zysków przedsiębiorstwa na jego poszczególne części, żadne postanowienie ustępu 2 nie wyklucza w żadnym stopniu ustalenia przez to Umawiające się Państwo zysku do opodatkowania według zwykle stosowanego podziału; sposób stosowanego podziału zysku musi jednak być taki, aby wynik był zgodny z zasadami zawartymi w niniejszym artykule.

5. Nie można przypisać zakładowi zysku tylko z tytułu samego zakupu dóbr lub towarów przez ten zakład dla przedsiębiorstwa.

6. W rozumieniu poprzednich ustępów ustalenie zysków zakładu powinno być dokonywane każdego roku w ten sam sposób, chyba że istnieją uzasadnione powody, aby postąpić inaczej.

7. Jeżeli w zyskach mieszczą się dochody, które zostały odrębnie uregulowane w innych artykułach niniejszej umowy, postanowienia tych innych artykułów nie będą naruszane przez postanowienia niniejszego artykułu.

Artykuł 8

Transport morski i lotniczy

1. Zyski pochodzące z eksploatacji lub dzierżawy w transporcie międzynarodowym statków morskich lub powietrznych albo dzierżawy kontenerów i wyposażenia związanego z eksploatacją w transporcie międzynarodowym statków morskich lub powietrznych podlegają opodatkowaniu tylko w Umawiającym się Państwie, w którym znajduje się miejsce faktycznego zarządu przedsiębiorstwa.

2. Jeżeli miejsce faktycznego zarządu przedsiębiorstwa zajmującego się transportem morskim znajduje się na pokładzie statku morskiego lub barki, to uważa się, że znajduje się ono w tym Umawiającym się Państwie, w którym znajduje się port macierzysty statku morskiego lub barki, lub — gdy nie ma takiego portu macierzystego — w tym Umawiającym się Państwie, w którym osoba eksploatująca statek lub barkę ma miejsce zamieszkania lub siedzibę.

3. Postanowienia ustępu 1 tego artykułu mają również zastosowanie do zysków osiągniętych z uczestnictwa w umowie poolowej, we wspólnym przedsiębiorstwie lub w międzynarodowym związku eksploatacyjnym.

Artykuł 9

Przedsiębiorstwa powiązane

Jeżeli:

a) przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa posiada udział bezpośredni lub pośredni w zarządzaniu, kontroli lub w majątku przedsiębiorstwa Umawiającego się Państwa albo

b) te same osoby posiadają bezpośredni bądź pośredni udział w zarządzaniu, kontroli lub w majątku przedsiębiorstwa Umawiającego się Państwa i przedsiębiorstwa drugiego Umawiającego się Państwa

i jeżeli w jednym i drugim przypadku między dwoma przedsiębiorstwami w zakresie ich stosunków handlowych lub finansowych zostaną umówione lub narzucone warunki, różniące się od warunków, które by ustaliły między sobą niezależne przedsiębiorstwa, to zyski, które osiągnęłyby jedno z przedsiębiorstw bez tych warunków, ale z powodu tych warunków ich nie osiągnęło, mogą być uznane za zyski tego przedsiębiorstwa i odpowiednio opodatkowane.

2. Jeżeli jedno Umawiające się Państwo włącza do zysków własnego przedsiębiorstwa i opodatkowuje odpowiednio również zyski przedsiębiorstwa drugiego Umawiającego się Państwa, z tytułu których przedsiębiorstwo to zostało opodatkowane w tym drugim Umawiającym się Państwie, a zyski w ten sposób włączone są zyskami, które narosłyby na rzecz przedsiębiorstwa pierwszego wymienionego Państwa, gdyby warunki uzgodnione między tymi dwoma przedsiębiorstwami były warunkami, które zostały uzgodnione między niezależnymi przedsiębiorstwami, wtedy to drugie Umawiające się Państwo dokona odpowiedniej korekty kwoty podatku pobranego od tych zysków w tym drugim Państwie. Przy ustalaniu takiej korekty będą uwzględniane odpowiednio inne postanowienia niniejszej umowy, a właściwe władze Umawiających się Państw będą porozumiewać się ze sobą, jeżeli będzie to konieczne.

Artykuł 10

Dywidendy

1. Dywidendy wypłacane przez spółkę mającą siedzibę w Umawiającym się Państwie osobie mającej

miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Jednakże dywidendy te mogą być opodatkowane również w Umawiającym się Państwie i według prawa tego Państwa, w którym spółka wypłacająca dywidendy ma swoją siedzibę, lecz gdy odbiorca jest właścicielem dywidend, to podatek tak wymierzony nie może przekroczyć:

a) 5 procent kwoty dywidend brutto, jeżeli właścicielem jest spółka (z wyłączeniem spółki osobowej), której bezpośredni udział w kapitale spółki wypłacającej dywidendy wynosi co najmniej 25 procent,

b) 15 procent kwoty dywidend brutto we wszystkich innych przypadkach.

Właściwe władze Umawiających się Państw ustalą w drodze wzajemnego porozumienia sposób stosowania tych ograniczeń. Postanowienia tego ustępu nie naruszają opodatkowania spółki w odniesieniu do zysków, z których dywidendy są wypłacane.

3. Użyte w tym artykule określenie „dywidendy” oznacza dochody z akcji lub innych praw, z wyjątkiem wierzytelności, do udziału w zyskach, jak również dochody z innych praw spółki, które według prawa podatkowego Państwa, w którym spółka wypłacająca dywidendy ma siedzibę, zrównane są z wpływami z akcji.

4. Postanowień ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu nie stosuje się, jeżeli odbiorca dywidend, mający miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, wykonuje w drugim Umawiającym się Państwie, w którym znajduje się siedziba spółki płacącej dywidendy, działalność zarobkową przez zakład położony w tym Państwie bądź wykonuje w tym drugim Państwie wolny zawód w oparciu o stałą placówkę, która jest w nim położona, i gdy udział, z tytułu którego wypłaca się dywidendy, rzeczywiście wiąże się z działalnością takiego zakładu lub stałej placówki. W takim przypadku, w zależności od konkretnej sytuacji, stosuje się postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14 niniejszej umowy.

5. Jeżeli spółka, której siedziba znajduje się w Umawiającym się Państwie, osiąga zyski albo dochody z drugiego Umawiającego się Państwa, to drugie Państwo nie może ani obciążać podatkiem dywidend wypłacanych przez tę spółkę, z wyjątkiem przypadku, gdy takie dywidendy są wypłacane osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym drugim Państwie, lub przypadku, gdy udział, z tytułu którego dywidendy są wypłacane, rzeczywiście wiąże się z działalnością zakładu lub stałej placówki położonej w drugim Państwie, ani też obciążać nie wydzielonych zysków spółki podatkiem od nie wydzielonych zysków, nawet gdy wypłacone dywidendy lub nie wydzielone zyski całkowicie lub częściowo pochodzą z zysków albo dochodów osiągniętych w drugim Państwie.

Artykuł 11

Odsetki

1. Odsetki, które powstają w Umawiającym się Państwie i wypłacane są osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Jednakże odsetki, o których mowa w ustępie 1 tego artykułu, mogą być także opodatkowane w tym Umawiającym się Państwie, w którym powstają, i zgodnie z prawem tego Państwa, lecz podatek ustalony w ten sposób nie może przekroczyć 10 procent kwoty brutto tych odsetek.

3. Niezależnie od postanowień ustępu 2, odsetki powstałe w Umawiającym się Państwie i należne rządowi drugiego Umawiającego się Państwa, w tym jego władzom lokalnym, bankowi centralnemu lub każdej instytucji finansowej kontrolowanej przez ten rząd, lub odsetki uzyskane od pożyczek gwarantowanych przez dany rząd będą zwolnione od opodatkowania w pierwszym Państwie.

4. Określenie „odsetki”, użyte w niniejszym artykule, oznacza dochód z wszelkiego rodzaju roszczeń wynikających z długów, zarówno zabezpieczonych, jak i nie zabezpieczonych prawem zastawu hipotecznego lub prawem uczestnictwa w zyskach od wszelkiego rodzaju roszczeń, jak również z pożyczek publicznych oraz dochód z obligacji lub skryptów dłużnych, włącznie z premiami i nagrodami mającymi związek z takimi pożyczkami, obligacjami lub skryptami dłużnymi. Opłat karnych z tytułu opóźnionej zapłaty nie uważa się za odsetki w rozumieniu niniejszego artykułu.

5. Postanowień ustępu 1 i 2 tego artykułu nie stosuje się, jeżeli właściciel odsetek mający miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie wykonuje w drugim Umawiającym się Państwie, w którym powstają odsetki, działalność zarobkową poprzez położony tam zakład bądź wykonuje w tym drugim Państwie wolny zawód w oparciu o stałą placówkę, która jest w nim położona, i jeżeli wierzytelność, z tytułu której są płacone odsetki, rzeczywiście wiąże się z działalnością takiego zakładu lub stałej placówki. W takim przypadku, w zależności od konkretnej sytuacji, stosuje się postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14.

6. Uważa się, że odsetki powstają w Umawiającym się Państwie, gdy płatnikiem jest to Państwo, jego jednostka terytorialna, władza lokalna albo osoba mająca w tym Państwie miejsce zamieszkania lub siedzibę. Jeżeli jednak osoba wypłacająca odsetki, niezależnie od tego, czy jest osobą mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, posiada jednak w Umawiającym się Państwie zakład lub stałą placówkę, w związku z których działalnością powstało zadłużenie, z tytułu którego są wypłacane odsetki, i zapłata tych odsetek jest pokrywana przez ten zakład lub stałą placówkę, to uważa się, że odsetki takie powstają w Umawiającym się Państwie, w którym położony jest zakład lub stała placówka.

7. Jeżeli między dłużnikiem a wierzycielem lub między nimi obydwoma a osobą trzecią istnieją szczególne powiązania i dlatego zapłacone odsetki, mające związek z roszczeniem wynikającym z długu, przekraczają kwotę, którą dłużnik i wierzyciel uzgodniliby bez tych powiązań, to postanowienia niniejszego artykułu stosuje się tylko do tej ostatniej wymienionej kwoty. W takim wypadku nadwyżka ponad tę kwotę podlega opodatkowaniu zgodnie z prawem każdego Umawiającego się Państwa i z uwzględnieniem innych postanowień niniejszej umowy.

Artykuł 12

Należności licencyjne

1. Należności licencyjne, powstające w Umawiającym się Państwie, wypłacane osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Jednakże należności licencyjne, o których mowa w ustępie 1 tego artykułu, mogą być także opodatkowane w tym Umawiającym się Państwie, w którym powstają, i zgodnie z prawem tego Państwa, lecz podatek tak ustalony nie może przekroczyć 10 procent kwoty brutto należności licencyjnych.

3. Określenie „należności licencyjne”, użyte w niniejszym artykule, oznacza wszelkiego rodzaju należności uzyskiwane z tytułu wynagrodzeń za użytkowanie każdego prawa autorskiego do dzieła literackiego, artystycznego lub naukowego, włącznie z filmami dla kin oraz filmami i taśmami dla transmisji telewizyjnych lub radiowych, patentu, znaku towarowego, wzoru lub modelu, planu, tajemnicy technologii lub procesu produkcyjnego, albo za użytkowanie lub prawo do użytkowania urządzenia przemysłowego, handlowego lub naukowego lub za informacje związane ze zdobytym doświadczeniem w dziedzinie przemysłowej, handlowej lub naukowej.

4. Postanowień ustępów 1 i 2 tego artykułu nie stosuje się, jeżeli odbiorca należności licencyjnych mający miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie prowadzi działalność zarobkową w drugim Umawiającym się Państwie, w którym powstają należności licencyjne, poprzez zakład w nim położony bądź wykonuje wolny zawód za pomocą położonej tam stałej placówki, a prawa lub mienie, z tytułu których wypłacane są należności licencyjne, są rzeczywiście związane z takim zakładem lub stałą placówką. W takim przypadku, w zależności od konkretnej sytuacji, mają zastosowanie postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14 niniejszej umowy.

5. Uważa się, że należności licencyjne powstają w Umawiającym się Państwie, gdy płatnikiem jest to Państwo, jego jednostka terytorialna, władza lokalna albo osoba mająca w tym Państwie miejsce zamieszkania lub siedzibę. Jeżeli jednak osoba wypłacająca należności licencyjne, bez względu na to, czy ma ona w Umawiającym się Państwie miejsce zamieszkania lub siedzibę, posiada w Umawiającym się Państwie zakład lub stałą pla-

cówkę, w związku z których działalnością powstał obowiązek zapłaty tych należności licencyjnych, i zakład lub stała placówka pokrywa te należności, to uważa się, że należności licencyjne powstają w Państwie, w którym położony jest taki zakład lub taka stała placówka.

6. Jeżeli między płatnikiem a właścicielem należności licencyjnych lub między nimi obydwoma a osobą trzecią istnieją szczególne powiązania i dlatego kwota opłat licencyjnych mająca związek z użytkowaniem, prawem lub informacją, za które są płacone, przekracza kwotę, którą płatnik i właściciel należności licencyjnych uzgodniliby bez tych powiązań, to postanowienia niniejszego artykułu stosuje się tylko do tej ostatniej wymienionej kwoty. W tym wypadku nadwyżka ponad tę kwotę podlega opodatkowaniu zgodnie z prawem każdego Umawiającego się Państwa i z uwzględnieniem innych postanowień niniejszej umowy.

Artykuł 13

Zyski ze sprzedaży majątku

1. Zyski osiągnięte przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z przeniesienia tytułu własności majątku nieruchomego, o którym mowa w artykule 6, a położonego w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Zyski z przeniesienia tytułu własności majątku ruchomego stanowiącego część majątku zakładu, który przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa posiada w drugim Umawiającym się Państwie, lub z przeniesienia tytułu własności majątku ruchomego, należącego do stałej placówki, którą osoba zamieszkała w Umawiającym się Państwie dysponuje w drugim Umawiającym się Państwie w celu wykonywania wolnego zawodu, łącznie z zyskami osiąganymi z przeniesienia własności takiego zakładu (odrębnie albo razem z całym przedsiębiorstwem) lub takiej stałej placówki, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

3. Zyski osiągnięte z przeniesienia tytułu własności statków morskich lub statków powietrznych eksploatowanych w komunikacji międzynarodowej lub majątku ruchomego związanego z eksploatacją takich statków morskich lub statków powietrznych podlegają opodatkowaniu tylko w tym Umawiającym się Państwie, w którym znajduje się miejsce faktycznego zarządu przedsiębiorstwa.

4. Zyski z przeniesienia tytułu własności majątku nie wymienionego w ustępach 1, 2 i 3 tego artykułu podlegają opodatkowaniu tylko w tym Umawiającym się Państwie, w którym osoba przenosząca tytuł własności ma miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Artykuł 14

Wolne zawody

1. Dochód, który osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie osiąga z wykony-

wania wolnego zawodu albo z innej działalności o samodzielny charakterze, podlega opodatkowaniu tylko w tym Państwie, chyba że osoba ta dysponuje zwykle stałą placówką w drugim Umawiającym się Państwie dla wykonywania swej działalności. Jeżeli dysponuje ona taką stałą placówką, to dochód może być opodatkowany w drugim Państwie, jednak tylko w takim zakresie, w jakim może być przypisany takiej stałej placówce.

2. Określenie „wolny zawód” obejmuje w szczególności samodzielnie wykonywaną działalność naukową, literacką, artystyczną, wychowawczą lub oświatową, jak również samodzielnie wykonywaną działalność lekarzy, prawników, inżynierów, architektów, stomatologów i księgowych.

Artykuł 15

Praca najemna

1. Z uwzględnieniem postanowień artykułów 16, 19 i 20 niniejszej umowy, pensje, płace i inne podobne wynagrodzenia, które osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie osiąga z pracy najemnej, podlegają opodatkowaniu tylko w tym Państwie, chyba że praca wykonywana jest w drugim Umawiającym się Państwie. Jeżeli praca jest tam wykonywana, to osiągnięte za nią wynagrodzenie może być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Bez względu na postanowienia ustępu 1 tego artykułu, wynagrodzenia, jakie osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie osiąga z pracy najemnej, wykonywanej w drugim Umawiającym się Państwie, podlegają opodatkowaniu tylko w pierwszym wymienionym Państwie, jeżeli:

- a) odbiorca przebywa w drugim Państwie przez okres lub okresy nie przekraczające łącznie 183 dni podczas danego roku kalendarzowego, oraz
- b) wynagrodzenia są płacone przez osobę lub w imieniu osoby, która nie ma miejsca zamieszkania lub siedziby w drugim Państwie, oraz
- c) wynagrodzenia nie są ponoszone przez zakład lub stałą placówkę, którą pracodawca posiada w drugim Państwie.

3. Bez względu na poprzednie postanowienia niniejszego artykułu, wynagrodzenia z pracy najemnej, wykonywanej na pokładzie statku morskiego lub statku powietrznego, eksploatowanego w komunikacji międzynarodowej, mogą być opodatkowane tylko w tym Umawiającym się Państwie, w którym znajduje się faktyczny zarząd przedsiębiorstwa.

Artykuł 16

Wynagrodzenia dyrektorów

1. Wynagrodzenia dyrektorów i inne podobne należności, które osoba mająca miejsce zamieszkania

w Umawiającym się Państwie osiąga z tytułu członkostwa w radzie nadzorczej spółki, mającej siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Wynagrodzenie, uzyskiwane ze spółki przez osobę, o której mowa w ustępie 1, za wykonywanie bieżących obowiązków w charakterze pracownika najemnego podlega opodatkowaniu zgodnie z postanowieniami artykułu 15.

Artykuł 17

Artyści i sportowcy

1. Bez względu na postanowienia artykułów 14 i 15 niniejszej umowy, dochód osiągany przez osobę mającą miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie z tytułu działalności artystycznej, na przykład artysty scenicznego, filmowego, radiowego lub telewizyjnego, lub muzyka albo sportowca, z osobiście wykonywanej w tym charakterze działalności w drugim Umawiającym się Państwie, może być opodatkowany w tym drugim Państwie.

2. Jeżeli dochód osiągnięty z osobiście wykonywanej działalności artysty lub sportowca nie przypada na rzecz tego artysty lub sportowca, lecz na rzecz innej osoby, to dochód ten, bez względu na postanowienia artykułów 7, 14 i 15, może być opodatkowany w tym Umawiającym się Państwie, w którym działalność tego artysty lub sportowca jest wykonywana.

3. Bez względu na postanowienia ustępów 1 i 2 tego artykułu, dochód, o którym mowa w tym artykule, będzie wolny od opodatkowania w Umawiającym się Państwie, w którym działalność artysty lub sportowca jest wykonywana, pod warunkiem że ta działalność jest finansowana głównie z funduszy publicznych tego Państwa lub Państwa drugiego albo gdy działalność jest wykonywana na podstawie umowy lub porozumienia o współpracy kulturalnej między Umawiającymi się Państwami.

Artykuł 18

Emerytury i renty

1. Każda emerytura (inna niż emerytura, o której mowa w artykule 19 ustęp 2) i każda renta otrzymywana ze źródeł w Umawiającym się Państwie przez osobę mającą miejsce zamieszkania w drugim Umawiającym się Państwie i która podlega opodatkowaniu w całości lub w części w drugim Umawiającym się Państwie, jest zwolniona z opodatkowania w pierwszym Państwie w zakresie, w jakim jest ona włączona do dochodu w drugim Umawiającym się Państwie.

2. Określenie „renta” oznacza określoną kwotę wypłacaną okresowo w ustalonych terminach dożywotnio lub w określonym albo dającym się wymierzyć okresie jako spełnienie zobowiązania dokonywania płatności w zamian za uprzednio w pełni dokonane zobowiązanie pieniężne lub w równoważniku pieniężnym.

Artykuł 19

Pracownicy państwowi

1. Wynagrodzenie, inne niż renta lub emerytura, wypłacane przez Umawiające się Państwo lub jego jednostkę terytorialną bądź władzę lokalną osobie fizycznej z tytułu usług świadczonych na rzecz tego Państwa, jego jednostki terytorialnej bądź władzy lokalnej podlega opodatkowaniu tylko w tym Państwie. Jednakże wynagrodzenie takie podlega opodatkowaniu tylko w drugim Umawiającym się Państwie, jeżeli usługi są świadczone w tym Państwie, a osoba je otrzymująca ma miejsce zamieszkania w tym drugim Państwie oraz osoba ta:

- 1) jest obywatelem tego Państwa lub
- 2) nie stała się osobą mającą miejsce zamieszkania w tym Państwie wyłącznie w celu świadczenia tych usług lub
- 3) nie podlega opodatkowaniu w zakresie takiego wynagrodzenia w Umawiającym się Państwie, z którego takie wynagrodzenie jest wypłacane.

2. Każda renta lub emerytura wypłacana bezpośrednio z funduszy utworzonych przez Umawiające się Państwo lub jego jednostkę terytorialną bądź władzę lokalną każdej osobie fizycznej z tytułu usług świadczonych na rzecz tego Państwa lub jednostki bądź władzy lokalnej podlega opodatkowaniu wyłącznie w tym Państwie. Jednakże taka renta lub emerytura podlega opodatkowaniu tylko w drugim Umawiającym się Państwie, jeżeli osoba ją otrzymująca jest obywatelem tego Państwa i posiada miejsce zamieszkania w tym Państwie.

3. Postanowienia artykułów 15, 16 i 18 mają zastosowanie do wynagrodzeń oraz rent i emerytur mających związek z funkcjami wykonywanymi w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez Umawiające się Państwo, jego jednostkę terytorialną lub władzę lokalną.

Artykuł 20

Studenci

Należności otrzymywane na utrzymanie, kształcenie lub szkolenie przez studenta lub praktykanta, który przebywa w Umawiającym się Państwie wyłącznie w celu kształcenia się lub odbywania praktyki i który ma albo bezpośrednio przed przybyciem do tego Państwa miał miejsce zamieszkania w drugim Umawiającym się Państwie, nie podlegają opodatkowaniu w pierwszym Państwie, pod warunkiem że należności te pochodzą ze źródeł spoza tego pierwszego Państwa.

Artykuł 21

Profesorowie i pracownicy naukowo-badawczy

1. Osoba, która przebywa w jednym Umawiającym się Państwie przez okres nie przekraczający dwóch lat

w celu nauczania lub prowadzenia badań w uniwersytecie, szkole wyższej lub innej uznanej instytucji oświatowej w tym Umawiającym się Państwie i która ma lub miała bezpośrednio przed przybyciem do tego Państwa stałe miejsce zamieszkania w drugim Umawiającym się Państwie, podlega zwolnieniu od opodatkowania w pierwszym Umawiającym się Państwie z tytułu wynagrodzenia za nauczanie lub prace badawcze prowadzone w ciągu takiego okresu.

2. Postanowien ustępu 1 tego artykułu nie stosuje się do dochodu z tytułu prac badawczych, jeżeli takie prace są podejmowane nie w interesie publicznym, ale głównie dla prywatnej korzyści określonej osoby lub określonych osób.

Artykuł 22

Inne dochody

1. Części dochodu osoby mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, bez względu na to, skąd one pochodzą, a które nie zostały wymienione w poprzednich artykułach niniejszej umowy, podlegają opodatkowaniu tylko w tym Państwie.

2. Postanowienia ustępu 1 tego artykułu nie mają zastosowania do dochodów nie będących dochodami z majątku nieruchomego określonego w artykule 6 ustęp 2, jeżeli osoba uzyskująca takie dochody, posiadająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, wykonuje w drugim Umawiającym się Państwie działalność zarobkową poprzez zakład w nim położony lub wykonuje w tym drugim Państwie wolny zawód w oparciu o stałą placówkę w nim położoną i gdy prawa lub dobra, z tytułu których wypłacany jest dochód, są faktycznie związane z działalnością takiego zakładu lub stałej placówki. W takim przypadku, w zależności od konkretnej sytuacji, stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14.

Artykuł 23

Unikanie podwójnego opodatkowania

1. Podwójnego opodatkowania będzie się unikać w sposób następujący:

- a) w przypadku Polski, jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce osiąga dochód, który zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy może być opodatkowany w Południowej Afryce, to Polska, z zastrzeżeniem postanowień ustępów 2 i 3, zwolni taki dochód od podatku;
- b) w przypadku Południowej Afryki, podatki zapłacone przez osoby mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w Południowej Afryce z tytułu dochodu podlegającego opodatkowaniu w Polsce zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy będą odliczone od podatków należnych w Południowej

Afryce zgodnie z południowoafrykańskim ustawodawstwem podatkowym. Takie odliczenie nie może jednakże przekroczyć części podatku obliczonego w Południowej Afryce przed dokonaniem odliczenia, która odnosi się do dochodu, który może być opodatkowany w Polsce.

2. Jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie osiąga dochód, który zgodnie z postanowieniami artykułów 10, 11 i 12 może być opodatkowany w drugim Umawiającym się Państwie, to pierwsze Państwo zezwoli na odliczenie od podatku dochodowego tej osoby kwoty równej podatkowi dochodowemu zapłaconemu w drugim Państwie. Takie odliczenie nie może jednakże przekroczyć tej części podatku, wyliczonego przed dokonaniem odliczenia, która odnosi się do części dochodu osiągniętego z drugiego Państwa.

3. Jeżeli zgodnie z jakimkolwiek postanowieniem niniejszej umowy dochód osiągnięty przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce jest zwolniony od podatku w Polsce, to Polska może, mimo to, przy obliczaniu kwoty od pozostałego dochodu takiej osoby wziąć pod uwagę dochód zwolniony od podatku.

Artykuł 24

Równe traktowanie

1. Obywatele Umawiającego się Państwa nie mogą być poddani w drugim Umawiającym się Państwie ani opodatkowaniu, ani związanym z nim obowiązkom, które są inne lub bardziej uciążliwe niż opodatkowanie i związane z nim obowiązki, którym są lub mogą być poddani w tych samych okolicznościach obywatele tego drugiego Państwa. Niniejsze postanowienie stosuje się również, bez względu na postanowienia artykułu 1, do osób, które nie mają miejsca zamieszkania lub siedziby w jednym lub w obu Umawiających się Państwach.

2. Opodatkowanie zakładu, który przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa posiada w drugim Umawiającym się Państwie, nie może być w tym drugim Państwie bardziej niekorzystne niż opodatkowanie przedsiębiorstw tego drugiego Państwa prowadzących taką samą działalność. Postanowienie to nie może być rozumiane jako zobowiązujące Umawiające się Państwo do udzielania osobom mającym miejsce zamieszkania w drugim Umawiającym się Państwie jakichkolwiek osobistych zwolnień, ulg i obniżek w celach podatkowych, z uwagi na stan cywilny lub zobowiązania rodzinne, których udziela ono osobom mającym miejsce zamieszkania na jego terytorium.

3. Z wyjątkiem przypadków stosowania postanowień artykułu 9, artykułu 11 ustęp 7 lub artykułu 12 ustęp 6, odsetki, należności licencyjne i inne koszty, ponoszone przez przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa na rzecz osoby mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, są odliczone przy określaniu podlegających opodatkowaniu zysków tego przedsiębiorstwa na takich samych

warunkach, jakby były one płacone na rzecz osoby mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym pierwszym Państwie.

4. Przedsiębiorstwa Umawiającego się Państwa, których kapitał należy w całości lub częściowo albo jest kontrolowany bezpośrednio lub pośrednio przez jedną lub więcej osób mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, nie mogą być w pierwszym Umawiającym się Państwie poddane ani opodatkowaniu, ani związanym z nim obowiązkom, które są inne lub bardziej uciążliwe aniżeli opodatkowanie i związane z nim obowiązki, którym są lub mogą być poddane podobne przedsiębiorstwa pierwszego wymienionego Państwa.

5. Postanowienia tego artykułu stosuje się do podatków, o których mowa w artykule 2 niniejszej umowy.

Artykuł 25

Procedura wzajemnego porozumiewania się

1. Jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie jest zdania, że czynności jednego lub obu Umawiających się Państw wprowadziły lub wprowadzą dla niej opodatkowanie, które jest niezgodne z postanowieniami niniejszej umowy, to może ona, niezależnie od środków odwoławczych przewidzianych w prawie wewnętrznym tych Państw, przedstawić swoją sprawę właściwej władzy tego Państwa, w którym ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę. Sprawa powinna być przedłożona w ciągu trzech lat, licząc od dnia pierwszego urzędowego zawiadomienia o działaniu powodującym opodatkowanie niezgodne z postanowieniami niniejszej umowy.

2. Właściwa władza, jeżeli uzna zarzut za uzasadniony i jeżeli nie może spowodować zadowalającego rozwiązania, podejmie starania, aby przywrócić ten uregulować w porozumieniu z właściwą władzą drugiego Umawiającego się Państwa, tak aby zapobiec opodatkowaniu niezgodnemu z niniejszą umową.

3. Właściwe władze Umawiających się Państw będą wspólnie czynić starania, aby w drodze wzajemnego porozumienia rozwiązywać trudności lub wątpliwości powstające przy interpretacji lub stosowaniu umowy. Mogą one również konsultować się między sobą w celu zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu w przypadkach, które nie są uregulowane w niniejszej umowie.

4. Właściwe władze Umawiających się Państw mogą kontaktować się bezpośrednio w celu osiągnięcia porozumienia w sprawach objętych postanowieniami ustępów 1, 2 i 3 tego artykułu. Jeżeli uzna się, że w celu osiągnięcia porozumienia należy przeprowadzić ustną wymianę poglądów, to taka wymiana poglądów może nastąpić w ramach komisji złożonej z przedstawicieli właściwych władz Umawiających się Państw.

Artykuł 26

Wymiana informacji

1. Właściwe władze Umawiających się Państw będą wymieniały takie informacje, które są niezbędne do stosowania postanowień niniejszej umowy, oraz informacje dotyczące ustawodawstwa wewnętrznego Umawiających się Państw, dotyczącego podatków objętych niniejszą umową, w zakresie, w jakim opodatkowanie przewidziane w tym ustawodawstwie nie jest sprzeczne z umową. Wymiana informacji nie jest ograniczona postanowieniami artykułu 1. Wszelkie informacje uzyskane przez Umawiające się Państwo będą stanowiły tajemnicę na takiej samej zasadzie, jak informacje uzyskane zgodnie z ustawodawstwem wewnętrznym tego Państwa i będą mogły być ujawnione tylko osobom i władzom (w tym sądowym albo organom administracyjnym) zajmującym się wymiarem lub poborem podatków objętych umową. Takie osoby lub władze będą wykorzystywać informacje wyłącznie w podanych celach. Mogą one ujawniać te informacje w jawnym postępowaniu sądowym lub w postanowieniach sądowych. Uzyskane informacje będą traktowane jako tajne na żądanie Umawiającego się Państwa, które udziela informacji.

2. Postanowienia ustępu 1 nie mogą być w żadnym przypadku interpretowane tak, jak gdyby zobowiązywały jedno z Umawiających się Państw do:

- a) stosowania środków administracyjnych, które nie są zgodne z ustawodawstwem lub praktyką administracyjną tego lub drugiego Państwa,
- b) udzielania informacji, których uzyskanie nie byłoby możliwe na podstawie własnego ustawodawstwa albo w ramach normalnej praktyki administracyjnej tego lub drugiego Umawiającego się Państwa,
- c) udzielania informacji, które ujawniłyby tajemnicę handlową, gospodarczą lub urzędową albo tryb działalności przedsiębiorstwa, lub informacji, których udzielanie sprzeciwiałoby się porządkowi publicznemu (*ordre public*).

Artykuł 27

Pracownicy dyplomatyczni i urzędnicy konsularni

Postanowienia niniejszej umowy nie naruszają przywilejów podatkowych przysługujących przedstawicielom dyplomatycznym lub urzędnikom konsularnym na podstawie ogólnych zasad prawa międzynarodowego lub postanowień umów szczególnych.

Artykuł 28

Wejście w życie

1. Umawiające się Strony wymienią między sobą noty o tym, że wymogi prawne niezbędne do wejścia w życie niniejszej umowy zostały spełnione.

2. Niniejsza umowa wejdzie w życie w terminie sześćdziesięciu dni od daty późniejszej noty, o których mowa w ustępie 1, i jej postanowienia będą miały zastosowanie:

- a) w zakresie podatków pobieranych u źródła — do kwot dochodów osiągniętych w dniu 1 stycznia lub po tym dniu w roku kalendarzowym następnym po roku, w którym umowa wejdzie w życie;
- b) w zakresie innych podatków od dochodu — do podatków należnych za każdy rok podatkowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia lub po tym dniu w roku kalendarzowym, następnym po roku, w którym umowa wejdzie w życie.

Artykuł 29

Wypowiedzenie

Niniejsza umowa pozostaje w mocy do czasu wypowiedzenia jej przez Umawiające się Państwo. Każde z Umawiających się Państw może wypowiedzieć umowę w drodze dyplomatycznej, przekazując notę o wypowiedzeniu w terminie co najmniej sześciu miesięcy przed końcem każdego roku kalendarzowego następującego po upływie okresu pięciu lat od daty wejścia

umowy w życie. W takim wypadku umowa przestanie obowiązywać:

- a) w zakresie podatków pobieranych u źródła — w odniesieniu do kwot dochodu osiągniętych w dniu 1 stycznia lub po tym dniu w roku kalendarzowym następnym po roku, w którym została przekazana nota o wypowiedzeniu;
- b) w zakresie innych podatków od dochodu — w odniesieniu do podatków należnych za każdy rok podatkowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia lub po tym dniu w roku kalendarzowym następnym po roku, w którym przekazana została nota o wypowiedzeniu.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni, podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w Warszawie dnia 10 listopada 1993 r. w dwóch egzemplarzach w językach polskim i angielskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej

Z upoważnienia Rządu
Republiki Południowej
Afryki

R. Michalski

T. Alant

Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 23 grudnia 1993 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *A. Olechowski*